

Vastaus ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen ruotsinkielinen nuorisotyö - svenskspråkigt ungdomsarbete

VD/2103/00.02.00.03/2023

KK/AV/NM/HR/KP/JT

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä sekä 16 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Ruotsinkielinen nuorisotyö on Vantaan uudessa organisaatiossa sijoittunut suoraan Helsingin skolanin rehtorin ja ruotsinkielisten palveluiden johtajan alaisuuteen, osana kasvatuksen ja oppimisen toimialaa. Tämä poikkeaa mm. järjestämisen, kehittämisen, johtamisen sekä poliittisen ohjauksen näkökulmasta merkittävästi Vantaan suomenkielisestä nuorisotyöstä.

Me Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä ja allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että ruotsinkielisen nuorisotyön järjestämisestä ja johtamisesta tehdään selvitys kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkikulttuuri ja hyvinvoinnin toimialojen yhteistyönä. Selvityksen tavoitteena olisi arvioida kummassa toimialassa, ja millä ohjauksella ruotsinkielinen nuorisotyö parhaiten pääsee tavoitteisiinsa osana nuorisotyön kokonaisuutta.

Det svenskspråkiga ungdomsarbetet har placerats i Vantas nya organisation direkt under ledning av rektorn för Helsing skola och direktör för svenskspråkig service, som en del av verksamhetsområdet för fostran och lärande. Detta skiljer sig betydligt från den finskspråkiga ungdomsarbetet i Vanda beträffande organisering, utveckling samt förvaltning och styrningen politiskt.

Vi, Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp samt undertecknade fullmäktigeledamöter, föreslår att det görs en utredning om den svenskspråkiga ungdomsarbetet, hur den är organiserad och leds. Utredningen görs i samarbete mellan verksamhetsområdet för fostran och lärande samt verksamhetsområdet för stadskulturen. Målet med utredningen är att bedöma inom vilket resultatområde och med hurdan styrning den svenskspråkiga ungdomsarbete uppnår bäst sina mål som en del av gdomsarbete som helhet.”

Kaupunginvaltuusto 27.3.2023 § 18

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vastaus on valmisteltu yhteistyössä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan nuoriso- ja yhteisöpalvelujohtajan ja kasvatuksen ja oppimisen toimialan ruotsinkielisten palvelujen johtajan kanssa.

Kuvaus ruotsinkielisestä nuorisotyöstä Vantaalla tänään

Ruotsinkielisten palvelujen palvelualue pitää ruotsinkielisen nuorisotyön kehittämistä Vantaalla tärkeänä tehtävänä, erityisesti nuorten mielenterveyden heikkenemisen valossa, mikä käy ilmi muun muassa THL:n Kouluterveyskyselystä ja lisääntyneestä tarpeesta psykologipalveluihin. Arvostamme poliittisten päättäjien osoittamaa kiinnostusta tarttua tähän asiaan.

Kuten aloitteessa todetaan, ruotsinkielinen nuorisotyö Vantaalla on osa ruotsinkielisten palvelujen palvelualueetta. Tällä hetkellä ruotsinkielinen nuorisotyö on rakennettu siten, että etsivä nuorisotyöntekijä työskentelee ruotsinkielisessä yläkoulussa Helsingin skolassa ja ruotsinkielisessä lukiossa Helsingin gymnasiumissa. Lähiesihenkilönä toimii yläkoulun rehtori ja toiminnasta vastaa ruotsinkielisten palvelujen johtaja. Nuorisotyöntekijä ei voi työskennellä suoraan johtajan alaisuudessa eli yläkoulun rehtori toimii esihenkilönä, vaikka nuorisotyö ei suoraan kuulu koulutyöhön. Tässä rakenteessa tärkeintä on se, että ruotsinkieliset nuorisopalvelut sijaitsevat samalla palvelualueella kuin Vantaan ruotsinkielisten asioiden asiantuntemus.

Etsivä nuorisotyöntekijä työskentelee 80 % ehkäisevässä työssä ja 20 % etsivässä työssä. Suurin osa kaupungin ruotsinkielisistä yläkouluikäisistä nuorista käy koulua Helsingin skolassa, jonka takia etsivä nuorisotyöntekijän työpiste on sijoitettu sinne. Yhteistyö Vantaan suomenkielisten nuorisotyöntekijöiden kanssa on systemaattista, sillä ruotsinkielinen etsivä nuorisotyöntekijä osallistuu yhteisiin tapaamisiin kerran kuukaudessa. Lisäksi järjestetään satunnaisesti tapaamisia tiettyjen ammattiryhmien, kuten koulunuorisotyöntekijöiden, kanssa.

Yksi vaikeuttava tekijä koskien ruotsinkielistä nuorisotyötä Vantaalla on se, että ruotsinkielisillä nuorilla ei ole luontevaa kohtaamispaikkaa koulun ulkopuolella. Kaupungilla ei siis ole ruotsinkieliselle nuorisotoiminnalle omistettua nuorisotilaa, vaan ostaa nuorisotilatoimintaa kolmannelta sektorilta yhtenä päivänä viikossa Tikkurilan Helsinggårdista. Lisäksi vastaavaa ruotsinkielistä toimintaa pyritetään Länsi-Vantaalla yhtenä päivänä viikossa kokonaan kolmannen sektorin toimintana. Vantaan ruotsinkielisellä seurakunnalla on myös ruotsinkielistä nuorisotoimintaa pääasiassa Tikkurilassa, mutta myös Länsi-Vantaalla nuorille aikuisille kohdennettua toimintaa. Nuorille aikuisille suunnattuun toimintaan kaupunki ostaa palveluita muun muassa nuorten työpaja Svepsiltä ja Luckan UngInfolta.

Suomen- ja ruotsinkielisten nuorisopalveluiden välillä on suuria eroja, varsinkin kohderyhmien kokoon nähden. Vantaalla on 59 747 suomenkielistä ja 1 824 ruotsinkielistä alle 30-vuotiasta (31.12.2022, StatFin [Väestö 31.12. muuttujina Vuosi, Alue, Sukupuoli, Ikä ja Tiedot. PxWeb \(stat.fi\)](https://stat.fi/vaesto/31.12.muuttujina_vuosi_alue_sukupuoli_ika_ja_tiedot.pxweb.stat.fi)). Tämä tarkoittaa sitä, että ruotsinkielinen nuorisotyöntekijä joutuu työskentelemään eri tavoin ja vähemmillä ja vähemmän monipuolisilla resursseilla kuin suomenkieliset kollegansa. Siksi on tärkeää, että ruotsinkielistä nuorisotyötä johdetaan hallinnollisesti siellä palvelualueella, jossa on paras ruotsinkielisen Vantaan tuntemus.

Vantaan ruotsinkielisen nuorisotyön nykyisen rakenteen haasteena on, että ruotsinkielisen nuorisotyön osaaminen on ruohonjuuritasolla ja hallinnollisesti puutteellista, koska nuorisopalveluihin keskittyvälle asiantuntijalle ei ole resursseja. Lisäksi poliittinen ohjaus puuttuu.

Nykyinen järjestelmä on haavoittuvainen myös siinä mielessä, että etsivä nuorisotyöntekijä työskentelee yksin. Etsivän nuorisotyöntekijän on työn luonteen vuoksi vaikea järjestää esimerkiksi leirejä yksin sekä työskennellä iltaisin ja viikonloppuisin. Tällä hetkellä etsivä nuorisotyöntekijä työskentelee pääasiassa 13–19-vuotiaiden nuorten parissa. Nuorisolaissa nuorella tarkoitetaan alle 29-vuotiasta henkilöä (Nuorisolaki 1285/2016 1 luku 3 §). Koska etsivän nuorisotyöntekijän mahdollisuuksia työskennellä koulun ulkopuolella ovat rajoittuneet, toiminta ei tavoita tehokkaasti nuoria aikuisia. Lisäksi etsivältä nuorisotyöntekijältä puuttuu Vantaalla ruotsinkielinen vertaistuki.

Vantaan nuorisopalveluiden näkökulmasta ruotsinkielinen nuorisotyö voisi sijoittua myös osaksi nuoris- ja yhteisöpalveluiden kokonaisuutta. Tämän hyötyinä olisi ruotsinkielisen nuorisotyön kytkeytyminen paremmin osaksi laajempaa nuorisotyön ammatillista verkostoa. Vantaan nuorisopalveluissa nuorisotyötä tehdään monipaikkaisesti niin omissa kuin avoimissa ympäristöissä sekä muiden toimijoiden toimintaympäristöissä (esim. koulu- ja oppilaitosnuorisotyö Vantaalla). Tästä näkökulmasta uuden toimintaympäristön mukaan ottaminen ei olisi ongelma. Samaan aikaan muutos haastaisi ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden suunnittelua ja kehittämistä, minkä vuoksi asian kokonaistarkastelu kannattaa tehdä huolellisesti kaikki eri näkökulmat huomioiden.

Ratkaisuehdotuksia

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan juristit selvittävät, miten poliittista ohjausta voitaisiin toteuttaa. Yhdeksi ratkaisuksi ehdotetaan, että ruotsinkielisen nuorisotyön poliittinen ohjaus olisi kokonaan kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnalla, joka tekee myös poliittiset päätökset kaupungin suomenkielisestä nuorisotoiminnasta.

Ruotsinkielisen nuorisotyön johdon kehittämisen osalta selvitetään mahdollisuutta siirtää nuorisotyöntekijän esihenkilötyö Helsingin skolan rehtorilta ruotsinkielisen palvelun kehittämispäällikölle.

Perustetaan työryhmä, jossa kehittämispäällikkö, nuorisotyöntekijä ja ruotsinkielisten palveluiden koordinaattori kokoontuvat kerran kuukaudessa. Koordinaattori voisi osallistua suomenkielisen koulunuorisotyöverkoston kokouksiin sekä tarvittaessa muihin hallinnollisten ryhmien kokouksiin ja raportoida niistä. Jotta kaikkien ruotsinkielisten nuorten tarpeisiin voitaisiin vastata paremmin, ruotsinkielinen palvelualue on hakenut 0,5 ruotsinkielisen nuorisotyöntekijän resurssia budjettiriiheen vuoden 2024 talousarviosta.

Tämänhetkisen työtilanteen vuoksi ruotsinkielisen etsivän nuorisotyön kehittäminen yhteistyössä suomenkielisen etsivän työn kanssa on haasteellista. Yhteistyötä suomenkielisten koulunuorisotyöntekijöiden kanssa kuitenkin vahvistetaan ja systematisoidaan.

Ruotsinkielisen nuorisotyön säilymisessä ruotsinkielisten palvelujen palvelualueella olisi hyvänä puolena se, että palvelualueella säilyisi kokonaiskuva Vantaan ruotsinkielisistä palveluista. Vuonna 2022 Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa Nuoska ja Folkhälsan julkaisivat valtakunnallisen tutkimuksen Ungdomsarbete i svenskspråkiga skolor och läroanstalter (vapaa käännös: Nuorisotyö ruotsinkielisissä kouluissa ja oppilaitoksissa) (kirjoittajana tutkija Ina Kauranen). Tutkimus kartoittaa ruotsinkielistä koulunuorisotyötä työn rakenteen osalta, ja tutkimustulokset sisältävät suosituksia toiminnan kehittämiseksi.

Yhtenä suosituksena on yhteisen kielen tai määritelmän kehittäminen koulunuorisotyölle sekä tiedon jakaminen. Siksi olisi tärkeää kehittää yhteistyötä suomenkielisen nuorisotyön kanssa esimerkiksi tiedonvaihdossa, mutta ruotsinkielisen nuorisotyön erityispiirteet tulee voida huomioida ja työ jäsentää niin, että se toimii ruotsinkielisessä kokonaisuudessa.

Toinen suositus on kehittää rakenteita, jotka takaavat pitkäjänteisen panostuksen koulunuorisotyöhön (Kauranen 2022). Tämän asian parissa Vantaan ruotsinkielinen palvelu on työskennellyt, ja etsivän nuorisotyöntekijän tehtävä on vakituinen. Näin on luotu hyvä pohja kestäväen rakenteen kehittämiselle, vaikka yhteistyömuodot eivät kaikilta osin ole vakiintuneita. Tämä sisältyy Kaurasen kolmanteen

suositukseen, nimittäin sen varmistaminen, että yhteistyömuodot eivät riipu yksilöiden hyvästä tahdosta. Siksi olemme selvittäneet yhteistyön mahdollisuuksia sekä ruohonjuuri- että hallintotasolla, ja molemmilla tasoilla suunnittelemme systemaattisempaa yhteistyötä vakiintuneiden roolien muodossa eri työryhmissä ja verkostoissa.

Ruotsinkielinen palvelualue tarkastelee edellä kuvattuja vaihtoehtoja ja tekee tarkastelun perusteella esityksen kesäkuun 2024 loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus 9.10.2023 § 30

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan vs. apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmälle ja 16 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Merkittiin, että vs. apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että aloitevastauksen viimeinen virke kuuluu seuraavasti:

”Ruotsinkielinen palvelualue tarkastelee edellä kuvattuja vaihtoehtoja ja tekee tarkastelun perusteella esityksen ~~vuoden 2024 aikana~~ kesäkuun 2024 loppuun mennessä.”

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Kaupunginvaltuusto 13.11.2023 § 18

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ja 16 muun valtuutetun aloite Ruotsinkielinen nuorisotyö – Svenskspråkigt ungdomsarbete

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan ruotsinkielisten palvelujen johtaja Anders Vikström,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi